

O D L U K E

A/ Odluke domačih sudova i drugih organa

VIŠE GOSPODARSKO SODIŠČE, LJUBLJANA

Rješenje od 4. VI 1969.

Vijeće: Savo Šifrer, Tomaž Grom, Peter Magajna.

Prijevoz stvari morem - Klauzula o nadležnosti suda - Klauzula teretnice koja predviđa nadležnost stranog suda obvezuje primaoca tereta - indosatara teretnice kada je teretnicu supotpisao krcatelj

Dne 6. 9. 1968 je tožnik vložil tožbo, s katero je zahteval od toženca odškodnino v znesku Sfrs 1.210.000.- in N din 292.477,50 s pripadki, dne 18. 9. 1968 pa tožbo, s katero je od istega toženca zahteval odškodnino v znesku Sfrs 329.725.- in N din 134.020,55 s pripadki. Sodišče je obe pravdi združilo za skupno obravnavanje na podlagi člena 267 in 302/I ZPP.

Toženec je v odgovoru na tožbo v prvi vrsti ugovarjal pristojnosti sodišča z utemeljitvijo, da je bila med strankama dogovorjena pristojnost sodišča v državi, v kateri ima toženec svoj sedež.

Sodišče je v smislu čl. 290/I ZPP o toženčevem ugovoru razpravljalo ločeno od glavne stvari.

Iz navedb obeh strank in iz listin, ki sta jih stranki predložili, izhaja, da je toženec z ladjama Carib in Pearl Sea prevažal zmrznjeno meso iz luke Šanghaj do luke Koper, da je med prevozom nastala škoda na blagu, da je tožnik škodo poravnal upravičencu podjetju Generalexport iz Beograda, da so bile o prevozu blaga izdane nakladnice, ki med drugim vsebujejo klavzulo z vsebino: "Spori, ki bi nastali iz te nakladnice, se morajo rešiti v državi, v kateri ima ladjar svoj poslovni sedež, uporabiti pa se mora pravo te države", in da sta nakladnice podpisala poveljnik ladje ter vkrcevalec China National Cereals, Oils - Foodstuffs Imp. - Exp. Corp. ter da prejemnik ni imel pripomb k nakladnicam.

Dejstvo, da nakladnice vsebujejo zgoraj navedeno klavzulo, je nesporno. Sporno je, ali navedena klavzula pomeni veljavni dogovor o pristojnosti sodišča.

Po 64. čl. ZPP se stranki lahko sporazumeta, da jima sodi na prvi stopnji sodišče, ki ni krajevno pristojno. Sporazum o tem mora biti pismen. Če je vsaj ena stranka tuja fizična ali pravna oseba in ne gre za spor, za katerega je pristojno jugoslovensko sodišče po določbah ZPP o izključni krajevni pristojnosti, se stranki lahko dogovorita, da jima sodi tuje sodišče. V konkretnem primeru sta dogovor o pristojnosti sklenila vrkcevalec in poveljnik ladje v ladjarjevem imenu. Dogovor je pismen in se tiče spora, ki izvira iz določenega pravnega razmerja - prevozne pogodbe. Dogovor o pristojnosti ne more biti neveljaven zato, ker je vsebovan v nakladnici in ne v ladjarski pogodbi. Za veljavnost dogovora zadostuje, da sta ga pismeno sklenili za to upravičeni stranki, v konkretnem primeru vrkcevalec in ladjar, na kakršnikoli listini in da je iz njega razvidno, na kakšno pravno razmerje se nanaša. Navedeni pogoji za veljavnost dogovora so v konkretnem primeru podani, zato sodišče ugotavlja, da je dogovor o pristojnosti sodišča veljaven in sicer ne le za stranki, ki sta ga sklenili, ampak tudi za druge upravičence iz prevozne pogodbe. Z dogovorom ustanovljena pristojnost preide namreč na univerzalne in singularne pravne naslednike, torej tudi na cesionarje.

Z navedenim dogovorom v nakladnicah sta se torej stranki sporazmeli, da bo spore, ki izvirajo iz prevozne pogodbe obravnavalo sodišče kraja, kjer ima toženec svoj sedež. S tem sta stranki izključili možnost, da se spor sproži pred katerim drugim elektivno pristojnim sodiščem. Zato je toženčev ugovor utemeljen ter se je sodišče izreklo za nepristojno, hkrati pa je tožbo po čl. 15 ZPP zavrglo, ker je za sojenje v tej zadevi pristojen tuji organ.

S. Š.

VRHOVNI PRIVREDNI SUD, BEOGRAD

Rješenje od 6. XII 1969.

Vijeće: Dr Branislav Zoković, Novo Šćepanović, Hadil
Muharemagić, Karel Strukelj, ing. Miodrag
Nastasović.

Prijevoz stvari moram - Klauzula teretnice o nadležnosti suda - Klauzula teretnice koja predvidja nadležnost stranog suda ne obvezuje primaoca tereta - indosatara teretnice pa i kada je teretnicu supotpisao krcatelj

Rješenjem navedenim u prednjem dispozitivu Viši privredni sud u Ljubljani se oglasio mjesno nenadležnim za sudjenje u ovoj pravnoj stvari, te je odbacio tužbu i odlučio da posebnim rješenjem odluči o troškovima postupka.